

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
STRATEGII INTEGRACJI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
W GMINIE BARLINEK NA LATA 2013 – 2018
ZA 2016 rok**

*Opracowanie: Ośrodek Pomocy Społecznej
w Barlinku*

W niniejszym Sprawozdaniu wykorzystano materiały opracowane przez przedstawicieli instytucji i organizacji działających na terenie Gminy Barlinek, uczestniczących w realizacji celów strategicznych Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Za udział i wkład pracy w przygotowaniu informacji składam serdeczne podziękowania i wyrazy szacunku.

Henryka Zarębska
oraz
Członkowie Zespołu wdrażającego
Strategię

WRZESIEŃ 2017

Organy administracji samorządowej organizują pomoc społeczną jako instytucje polityki społecznej mającej na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudności życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Barlinek na lata 2013 – 2018, zwana dalej Strategią, jest kompleksowym dokumentem określającym politykę społeczną Gminy Barlinek.

Podstawę do jej opracowania stanowią art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U z 2017 r., poz. 1769 z późn. zm.), który nakłada na gminę obowiązek opracowania i realizacji Strategii.

Zgodnie z cyt. Ustawą do zadań własnych gminy należy: opracowanie i realizacja strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Różnorodność problemów społecznych występujących w Gminie Barlinek powoduje konieczność wzięcia pod uwagę także innych aktów prawnych, które mają istotny wpływ na konstrukcję sprawozdania i rozwiązywania zadań społecznych w przyszłości:

1. Ustawy z dnia 9 marca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r., poz. 697 z późn. zm.);
2. Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046 z późn. zm.);
3. Ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 z późn.zm.);
4. Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1065 z późn. zm.);
5. Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
6. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2017 r. poz. 783 z późn. zm.),
7. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 poz. 1390);

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	str. 4
2 Cele Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Barlinek.	str. 5
3. Realizacja poszczególnych celów strategicznych w gminie na rok 2016.....	str. 6
Cel strategiczny nr 1 <i>Utrzymywanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im czynnego udziału w życiu społeczności lokalnej</i>	str. 6
Cel strategiczny nr 2 <i>Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom</i>	str. 13
Cel strategiczny nr 3 <i>Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży</i>	str. 16
Cel strategiczny nr 4 <i>Zapewnienie mieszkańcom gminy Barlinek równego dostępu do służby zdrowia oraz wspierania rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie</i>	str. 17
Cel strategiczny nr 5 <i>Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie</i>	str. 22
Cel strategiczny nr 6 <i>Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego</i>	str. 32
4. Podsumowanie i wnioski	str. 36

1. Wstęp

Rada Miejska w Barlinku Uchwałą Nr XLV/546/2013 z dnia 26 września 2013r. przyjęła Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Barlinek na lata 2013-2018, mającą zasadnicze znaczenie dla realizacji lokalnej polityki społecznej.

Na podstawie art. 110 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U.z 2017 r., poz. 1769, z późn. zm.), Ośrodek Pomocy Społecznej koordynuje realizację Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w gminie, stąd też w niniejszym opracowaniu zawarte są również wybrane zagadnienia z zakresu polityki społecznej.

Cele polityki społecznej to:

- **życie rodzinne** – akcentowanie życia rodzinnego oznacza powrót do wartości związków między ludźmi i poczucia bezpieczeństwa na podstawie więzi emocjonalnych i uczuciowych. Wychowanie przyszłych generacji wymaga wsparcia rodzin nie tylko ubogich i nie tylko materialnego ze strony osób i instytucji;
- **bezpieczeństwo socjalne**, które obejmuje zapewnienie dochodów i usług w sytuacji wystąpienia ryzyka socjalnego (choroba, inwalidztwo, starość, śmierć, bezrobocie);
- **pokój społeczny** – jest podstawą stabilizacji życiowej ludzi, współpracy w osiąganiu celów, tolerancji różnic między ludźmi;
- **inwestycje w człowieka** – tworzenie równych szans rozwoju ludzi, kształcenie młodego pokolenia (są czynnikiem rozwoju ekonomicznego sprawiając, że wartości socjalne uzależnione są od polityki gospodarczej).

Jednym z elementów polityki społecznej, zajmującej się zapewnieniem obywatelom poczucia bezpieczeństwa socjalnego jest pomoc społeczna.

Umożliwia ona przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie (prezydenci miast) na poziomie gmin. Realizując zadania pomocy społecznej współpracują oni, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Barlinek odnosi się wyłącznie do wybranych zagadnień sfery społecznej

2. Cele Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Barlinek

1) Utrzymywanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im czynnego udziału w życiu społeczności lokalnej:

- a) usprawnienia dla osób starszych poprzez zapewnienie im właściwej opieki;
- b) wspieranie działań na rzecz zapobiegania niepełnosprawności;
- c) usprawnienie systemu opieki medycznej i rehabilitacji fizycznej dla osób niepełnosprawnych;
- d) ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez wyrównanie szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych oraz w dostępie do rynku pracy.

2) Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom:

- a) zapewnienie osobom ubogim bezpieczeństwa socjalnego;
- b) wsparcie osób bezrobotnych oraz poszukujących zatrudnienia;
- c) systematyczna pomoc osobom zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.

3) Zapewnienie mieszkańcom gminy Barlinek równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie:

- a) pomoc rodzinom będącym w kryzysie, rozwijanie systemu wsparcia;
- b) wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania;
- c) wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

4) Zapewnienie mieszkańcom gminy Barlinek równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie:

- a) zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia;
- b) długoterminowa profilaktyka w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

5) Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w Gminie:

- a) przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich;
- b) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

6) Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego:

- a) wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej;
- b) wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców;
- c) wyzwalanie aktywności obywatelskiej.

3. Realizacja poszczególnych celów strategicznych w gminie Barlinek za 2016 rok

Cel strategiczny Nr 1

Utrzymywanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im czynnego udziału w życiu społeczności lokalnej

Cele operacyjne:

1. Usprawnianie osób starszych poprzez zapewnienie im właściwej opieki.
2. Wspieranie działań na rzecz zapobiegania niepełnosprawności.
3. Usprawnianie systemu opieki medycznej i rehabilitacji fizycznej dla osób niepełnosprawnych.
4. Ograniczanie skutków niepełnosprawności poprzez wyrównywanie szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych oraz w dostępie do rynku pracy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku realizuje zadania własne gminy w zakresie świadczenia usług opiekuńczych realizowanych przez gminę oraz zadania zlecone w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

1. Usprawnianie osób starszych poprzez zapewnienie im właściwej opieki

Wychodząc naprzeciw potrzebom naszej społeczności lokalnej, dla zapewnienia nieprzerwanego i właściwego pod względem jakości procesu świadczenia usług, świadczone są one przez 7 dni w tygodniu od 2014 r. W ramach świadczonych usług, osoby starsze mają zapewniony kontakt z kulturą (wypożyczanie książek, zakup prasy, zapewnianie potrzeb duchowych, religijnych, udział w spotkaniach wigilijnych).

Osoby starsze, są też motywowane do udziału w spotkaniach organizacji pozarządowych m.in. spotkaniach wigilijnych organizowanych przez Polski Związek Niewidomych, Związek Diabetyków oraz Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ponadto, dąży się do poprawy i rozwijania pomocy sąsiedzkiej a także rodzinnej. Osoby starsze otrzymują też pomoc w uzyskaniu finansowego i rzeczowego wsparcia.

2. Wspieranie działań na rzecz zapobiegania niepełnosprawności

Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy funkcję informacyjną odnośnie możliwości pozyskiwania sprzętu rehabilitacyjnego:

- ścisła współpraca z PCPR Myślibórz;
- pomoc w wypełnianiu formularzy;
- pomoc w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny;
- pomoc w kontaktach ze służbą zdrowia, lekarzem domowym, oraz z różnymi specjalistami;

- współpraca z organizacjami pozarządowymi odnośnie sprzętu rehabilitacyjnego.

3. Usprawnianie systemu opieki medycznej i rehabilitacji fizycznej dla osób niepełnosprawnych:

- przestrzeganie terminów wizyt lekarskich;

- indywidualne wyjazdy z osobami niepełnosprawnymi, asystowanie w wizytach lekarskich także poza Barlinkiem;

- pomoc w wypełnianiu formularzy i kompletowaniu dokumentacji do PCPR Myślibórz;

- pomoc w uzyskaniu dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się, wydawanie formularzy na karty parkingowe, pomoc w pozyskiwaniu wózków, dofinansowań do wczasów rehabilitacyjnych.

4. Ograniczenie skutków niepełnosprawności poprzez wyrównywanie szans w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych oraz w dostępie do rynku pracy.

Ze względu na wstrzymanie dotacji z EFS w roku 2016 nie realizowano projektów mających na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych.

Ogólna liczba mieszkańców gminy Barlink w roku 2016 wynosiła 19 619 osób, w tym w wieku poprodukcyjnym 2 491 kobiet oraz 1 152 mężczyzn.

1) Liczba osób dotkniętych niepełnosprawnością

Baza danych osób niepełnosprawnych sporządzona jest na podstawie ewidencji osób korzystających ze świadczeń OPS. Dane na podstawie, których została ona sporządzona odzwierciedlają faktyczny stan osób, które ze względu na swoją orzeczoną niepełnosprawność widnieją w rejestrze osób korzystających ze świadczeń OPS. Można przyjąć, że ok. 20% osób, których lekarz orzecznik stwierdził niepełnosprawność, nie zgłosiło się do tut. Ośrodka z uwagi na to, że orzeczony stopień niepełnosprawności nie kwalifikował się do przyznania świadczenia, bądź kwota wypłacanego świadczenia okazała się dla nich mało satysfakcjonująca.

Wykaz osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej (zasiłki pielęgnacyjne)

Wyszczególnienie	Przyczyny niepełnosprawności	2015	2016
Ogólna liczba osób niepełnosprawnych	Ogółem	556	789
Płeć	Kobiety	281	405
	Mężczyźni	275	384
Miejsce zamieszkania	Miasto	398	577
	Wieś	158	212
	Znacznym	302	514

Stopień niepełnosprawności	Umiarkowany	122	136
	Dzieci do 16 roku życia	132	139
Przyczyna niepełnosprawności	01-U Upośledzenie umysłowe	36	48
	02-P Choroby psychiczne	65	81
	03-L Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	28	32
	04-O Choroby narządu wzroku	30	38
	05-R Upośledzenie narządu ruchu	113	185
	06-E Epilepsja	18	21
	07-S Choroby układu oddechowego i krążenia	71	86
	08-T Choroby układu pokarmowego	28	37
	09-M Choroby układu moczowo-płciowego	43	58
	10-N Choroby neurologiczne	133	201
	11 -I Inne: endokrynologiczne, metaboliczne, enzymatyczne, zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego	48	54
	12-C Całościowe zaburzenia rozwojowe	20	44

Na podstawie analizy danych zauważamy tendencję wzrostową liczby osób niepełnosprawnych w porównaniu do roku 2015.

W roku 2016 liczba osób starszych i niepełnosprawnych korzystających z pomocy OPS wynosiła 395 środowisk rodzinnych.

2) Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz liczba opiekunek

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi mogą być przyznane również osobie, która ma rodzinę, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni nie mogą takiej opieki zapewnić.

Wydatki na usługi opiekuńcze obejmują koszty związane z funkcjonowaniem Sekcji Usług Opiekuńczych, m. in. koszty osobowe i pochodne, badania lekarskie, świadczenia pracownicze wynikające z przepisów bhp i funduszu świadczeń socjalnych, ekwiwalent za odzież roboczą, środki higieny, zakup materiałów biurowych. Usługi opiekuńcze świadczone były przez 11 opiekunek domowych zatrudnionych na czas nieokreślony, które okresowo wspomagane były przez 6 opiekunek zatrudnionych w ramach robót publicznych oraz 1 osobę zatrudnioną na staż.

Z usług opiekuńczych korzystało ogółem 75 osób, na rzecz, których świadczone były usługi w ilości 11 356 godzin. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. W ogólnej liczbie 75 osób korzystających z usług opiekuńczych jest:

- 12 osób samotnych;
- 43 osoby zamieszkujące samotnie, ale posiadające rodziny;

- 20 osób zamieszkujących z rodzinami.

3) Ośrodek Pomocy Społecznej świadczy usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób je świadczących, warunki i tryb pobierania opłat określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane były w ramach zadań zleconych i obejmowały usługi świadczone na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi. **Dwie opiekunki OPS** świadczyły usługi w ilości **2059** godzin na rzecz **11** osób w ich środowisku zamieszkania. Cenę **1 godziny** usług ustalono na kwotę **19,85 zł** na podstawie Zarządzenia Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej Nr 15/2015 z dnia 28 grudnia 2015 r. oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 roku. Koszt realizacji tego zadania to kwota **109 384 zł**. Z tytułu odpłatności za ww. usługi dochód gminy wyniósł **989,53 zł**.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone są dla osób określonych w art. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego:

1. chorych psychicznie (wykazujących zaburzenia psychiczne);
2. upośledzonych umysłowo;
3. osób wykazujących inne poważne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga takiej formy pomocy i opieki niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

W dobie starzejącego się społeczeństwa ta forma pomocy ma szczególne znaczenie dla naszej społeczności lokalnej. Dobrze funkcjonujące usługi opiekuńcze wychodzą naprzeciw oczekiwaniom osobom starszym, pozwolą na zapewnienie odpowiedniej opieki i przedwczesnego umieszczenia w Domu Pomocy Społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody Sądu na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W 2016 r. Ośrodek Pomocy Społecznej dofinansował bądź pokrył koszty pobytu

w domach pomocy społecznej osobom, które przebywały w:

- Domu Pomocy Społecznej w Myśliborzu - 18 osób, koszt utrzymania 1 osoby - 2.904,60 zł;
- Domu Pomocy Społecznej w Nowe Bielice - 1 osoba, koszt utrzymania 1 osoby - 3.198,10 zł;
- Domu Pomocy Społecznej w Modrzewcu - 1 osoba, koszt utrzymania 1 osoby - 3.343,75 zł;
- Domu Pomocy Społecznej w Wieleniu – 1 osoba, koszt utrzymania 1 osoby - 3.272,70 zł;
- Domu Pomocy Społecznej w Rokitnie – 1 osoba, koszt utrzymania 1 osoby - 3.336,60 zł;
- Domu Pomocy Społecznej w Piotrowicach – 1 osoba, koszt utrzymania 1 osoby - 3.248,00 zł;
- Domu Pomocy Społecznej w Moryniu – 1 osoba, koszt utrzymania 1 osoby – 3.066,52 zł;
- Domu Pomocy Społecznej w Gorzowie Wlkp. – 1 osoba, koszt utrzymania 1 os – 3.326,16 zł.

W 2016 r. w domach pomocy społecznej umieszczono 6 osób, zmarło 7 osób, 1 osoba zrezygnowała z pobytu. W roku 2016 dofinansowaliśmy pobyt dla 25 pensjonariuszy z naszej gminy, na ogólną kwotę – 455 225,00 zł co ma znaczący wpływ na wydatkowanie własnego budżetu – zasiłki celowe. Przeciętna odpłatność tut. ośrodka ze środków pomocowych za jednego podopiecznego DPS-u wyniosła około 2 100 zł miesięcznie.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej ubiegał się o umieszczenie osób niepełnosprawnych, długotrwale chorych i wymagających całodobowej opieki do placówki służby zdrowia, tj. Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego przy szpitalu w Barlinku.

Pracownicy socjalni u wielu podopiecznych stwierdzili poważne problemy zdrowotne, osoby te były kierowane do lekarzy, szpitali oraz do Orzecznika celem ustalenia stopnia niepełnosprawności, by dana osoba mogła otrzymywać należne świadczenia jak - zasiłek stały, z przyczyn pogorszenia zdrowia lub rentę socjalną, czy zasiłek pielęgnacyjny.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Osinie jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób przewlekłe psychicznie chorych, które nie wymagają stałego leczenia szpitalnego oraz osób upośledzonych umysłowo, mających trudności z funkcjonowaniem w życiu codziennym. Celem funkcjonowania placówki jest tworzenie warunków aktywnego życia oraz wsparcia rodziny, w której ta osoba żyje. Prowadzone działania opierają się na wspieraniu samodzielności, umożliwieniu trenowania osłabionych lub nigdy nie podjętych społecznych ról.

ŚDS dysponuje 35 miejscami uzgodnionymi z Wojewodą Zachodniopomorskim.

Na podstawie Porozumienia z dnia 6 listopada 2012 r. zawartego pomiędzy Gminą Barlinek a Gminą Przelewice z usług Środowiskowego Domu Samopomocy w Osinie mogą korzystać mieszkańcy Gminy Przelewice.

Decyzję kierującą do Środowiskowego Domu Samopomocy w Osinie oraz decyzję w sprawie odpłatności za korzystanie z usług Domu wydaje Dyrektor Ośrodka Pomocy

Spółecznej w Barlinku zgodnie z art. 51b ust. 5 ustawy o pomocy społecznej oraz § 7 ust. 3 i 4 rozporządzenia w sprawie środowiskowych domów samopomocy.

4) Środowiskowy Dom Samopomocy realizuje następujące treningi umiejętności społecznych oraz kompetencji życiowych:

- w obszarze kształtowania samodzielności;
- w obszarze kontaktów interpersonalnych i umiejętności społecznych;
- w obszarze umiejętności spędzania czasu wolnego;
- terapii zajęciowej.

5) Działania świadczone na rzecz osób starszych przez Polski Komitet Pomocy Społecznej w Barlinku.

Polski Komitet Pomocy Społecznej rozpoznawał i wyszukiwał w społeczności lokalnej gminy Barlinek osoby potrzebujące wsparcia i różnorodnej pomocy – głównie odzież, a także pościel, firany, obuwie i inne artykuły gospodarcze pierwszej potrzeby. Otrzymywali je ludzie starsi, chorzy, niepełnosprawni, samotni ale i matki samotnie wychowujące dzieci, kobiety w ciąży, osoby bezrobotne, bezdomne. Z naszego rozeznania i doświadczenia wynika, że rośnie liczba osób potrzebująca stałego wsparcia.

W roku 2016 PKPS udzielił różnorodnej pomocy:

1. Pomoc rzeczowa ubogim, bezrobotnym w formie:

- odzież używana, w bardzo dobrym stanie na kwotę - 21.242,50 zł;
- odzież nowa na kwotę 3.292,00 zł;

2. Pomoc żywnościowa :

- żywność PEAD otrzymana w roku 2016 została wydana potrzebującym;
- wydano 35959,55 kg ton artykułów spożywczych na kwotę 133.757,00 zł;
- wydano 9.200 kg jabłek dla podopiecznych OPS i PKPS;
- zaproszono osoby ubogie na Śniadanie Wielkanocne;
- zapraszano 60 osób na Wigilię, którą opłacono z funduszy PKPS;
- wydano 21 paczek żywnościowych osobom w potrzebie;
- wydano żywność osobom bezdomnym i ubogim w czasie okresu zimowego.

W roku 2016 Polski Komitet Pomocy Społecznej zabiegał o zdobywanie środków finansowych na działalność statutową. Zgromadzone na koncie środki pochodziły z:

Źródło środków finansowych:	2015 rok	2016 rok
Składki członkowskie	3.690 zł	3.895 zł
Anonimowi ofiarodawcy	4.598 zł	618 zł
Dotacje	10.000 zł	10.000 zł
Łącznie:	18.288 zł	14.512 zł

3. Przy Polskim Komitecie Pomocy Społecznej działa:

- **Klub Seniora „Złota Strzecha”** integrujący ludzi starszych w różnym wieku, ludzi z dysfunkcjami, ale pragnących w jesieni życia być jeszcze aktywnymi i ciekawymi świata. Seniorzy biorą udział w realizacji zadań publicznych cały rok zgodnie z harmonogramem. I tak są uczestnikami wycieczek, wyjazdów do szczecińskiej operetki, do gorzowskiego teatru. Aktywnie uczestniczą w spotkaniach okolicznościowych typu: Dzień Matki, Dzień Barlinka, Powitanie Wiosny, Dni Seniora. Klub Seniora ustala kalendarz imprez na cały rok np. Spotkanie Noworoczne, podsumowanie roku pracy Klubu, Śniadanie Wielkanocne i Wigilia, Dzień Kobiet, Świętojanki, Pożegnanie Lata, pikniki.

- **Zespół śpiewaczy „Barliniacy”** obecnie liczy 28 osób, przygotowuje i prezentuje program artystyczny na imprezach miejsko-gminnych, typu Dni Barlinka, dożynki, współpracuje z Domem Pomocy Społecznej w Myśliborzu oraz z chórem ze Schwedt/o Niemcy. Chór kolęduje w okresie Bożego Narodzenia, śpiewa pieśni pogrzebowe, uczestniczy w biesiadach.

- **Sekcja tenisa stołowego** promuje zdrowy styl życia wśród seniorów oraz ostatnio wśród młodego pokolenia. Członkowie regularnie spacerują po okolicznych lasach wykonując ćwiczenia. Chętnie pomagają przy organizacji pikników, uczestniczą na rozgrywkach poza Barlinkiem.

- **Sekcja kulinarna** wykorzystując kulinarne doświadczenia pań przygotowując różne wypieki ciast na Dzień Kobiet, Dzień Matki oraz wyszukane sałatki, potrawy i przetwory regionalne (Dzień Dziecka, Pożegnanie Lata i inne).

Ważnym elementem sekcji turystycznej scalającym seniorów jest organizowanie wycieczek jednodniowe i kilkudniowe w różne miejsca w Polsce.. Były to wyjazdy do Dziwnówka, Wolina, Międzyzdrojów, Gorzowa, Szczecina, Zielonej Góry oraz kilkudniowa wycieczka na Podgórze Sudeckie i do Łukęcina. Klub Seniora dba o to by w wycieczkach brali udział ludzie starsi o małej dochodowości. Wycieczki cieszą się dużym zainteresowaniem, a co najważniejsze przynoszą duże korzyści poznawcze uczestnikom.

Polski Komitet Pomocy Społecznej współpracował z różnymi instytucjami i organizacjami na terenie miasta i gminy m.in. Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Kołem Diabetyków, Polskim Związkiem Niewidomych, Barlineckim Ośrodkiem Kultury, Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów, ze Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom „Bratek”, Policją i lokalną prasą, która często zamieszczała liczne informacje o jego działalności.

Cel strategiczny nr 2

Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom

Cele operacyjne:

1. Zapewnienie osobom ubogim bezpieczeństwa socjalnego.
2. Wsparcie osób bezrobotnych oraz poszukujących zatrudnienia.
3. Systematyczna pomoc osobom zagrożonym bezdomnością.

Intensywna praca socjalna mająca na celu podniesienie świadomości i uaktywnienia osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej zmierzająca w kierunku poszukiwania pracy i tym samym usamodzielnienia to główne założenie tut. Ośrodka.

Realizacja tych założeń następuje poprzez:

- świadczenia pieniężne, rzeczowe dla potrzebujących, które pozwolą zaspokoić najpilniejsze potrzeby rodzin;
- stypendia szkolne dla dzieci ułatwiające edukację dzieci z rodzin najuboższych co prowadzi do wyrównania szans;
- realizację zadań OPS wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej tj. wspieranie rodzin, praca z rodziną, wsparcie dla rodzin wielodzietnych w formie „Karty Dużej Rodziny”.

1. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz rodzin

- 1) Wspieranie osób ubogich pracą socjalną, między innymi poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
- 2) Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w postaci żywności) osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej; współpraca w tym zakresie z Bankiem Żywności poprzez Polski Komitet Pomocy Społecznej w Barlinku i organizacjami pozarządowymi.
- 3) Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez cykliczne organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, doposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
- 4) Kontynuowanie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania informacji o pojawiających się ofertach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, przygotowaniach zawodowych dorosłych, stażach, pracach interwencyjnych oraz zatrudnianiu socjalnym.
- 5) Ułatwianie osobom bezrobotnym kontaktu z pracodawcami poprzez organizację giełd pracy, targów i spotkań.

- 6) Ułatwianie dostępu osobom bezrobotnym do szkoleń, usług doradczych i pośrednictwa pracy.
- 7) Umożliwianie zdobycia niezbędnego doświadczenia zawodowego poprzez kierowanie na staże i przygotowanie zawodowe.
- 8) Inicjowanie i organizowanie kontaktów bezrobotnych i osób poszukujących pracy z pracodawcami.
- 9) Prowadzenie pracy socjalnej z osobami zagrożonymi i dotkniętymi bezdomnością.
- 10) Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom zagrożonym i dotkniętym bezdomnością, opracowywanie indywidualnych programów wychodzenia z bezdomności.
- 11) Zapewnianie osobom bezdomnym schronienia.
- 12) Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi o zasięgu ponadgminnym działającymi na rzecz osób bezdomnych.

W roku 2016 w Gminie Barlinek zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy było **683** osób, z tego z pomocy społecznej skorzystało **353** osób.

2. Działania podjęte w gminie w sezonie zimowym 2015/2016, wspierające osoby bezdomne

W świetle obowiązujących przepisów do udzielenia pomocy osobie bezdomnej zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały. W przypadkach szczególnie uzasadnionych sytuacją osobistą osoby ubiegającej się o świadczenie oraz w sprawach nie cierpiących zwłoki, właściwa miejscowo jest gmina miejsca pobytu osoby ubiegającej się o świadczenie.

Osobą bezdomną zgodnie z art. 6 pkt. 8 ustawy o pomocy społecznej jest osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

W roku 2016 zlokalizowano 45 osób bezdomnych w tym: 3 kobiety i 13 mężczyzn, osoby te przebywały na terenie gminy Barlinek, 8 osób przebywało w placówkach na terenie innych gmin pozostałe 21 osób to bezdomni zamieszkujący przez okres zimy u znajomych, bądź przebywający w pomieszczeniach niemieszkalnych typu camping, kotłownia, altanka działkowa, pustostany, a część osób prowadziło wędrowny tryb życia. Za osoby przebywające w placówkach ośrodek poniósł koszty w wys. 38 717 zł. Udzielenie schronienia osobom tego pozbawionym następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego

w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych.

Na terenie Gminy Barlinek nie funkcjonuje żadna placówka świadcząca schronienie osobom bezdomnym. W związku z tym pomoc osobom bezdomnym świadczona była w zakresie udzielenia posiłków oraz schronienia przez placówki na terenie innych gmin:

- 1) Centrum Socjalne „Caritas” w Stargardzie;
- 2) Schronisko „Feniks” w Szczecinie;
- 3) Schronisko dla kobiet w Szczecinie;
- 4) Dom dla matek z małymi dziećmi i kobiet w ciąży Karnowo;
- 5) Schronisko dla bezdomnych mężczyzn w Dębnie;
- 6) Schronisko dla bezdomnych w Szczecinie;
- 7) Schronisko Św. Franciszka w Wolinie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku podejmował zintensyfikowane działania w celu zabezpieczenia osób narażonych na negatywne skutki problemu bezdomności w następującym zakresie:

- a) działalności informacyjnej dotyczącej możliwości uzyskania różnorodnych form pomocy społecznej, w tym schronienia na terenie województwa oraz poza jego terenem;
- b) poradnictwa w sprawach m.in. mieszkaniowych, leczenia, w tym odwykowego, załatwiania spraw urzędowych, uzyskania stopnia niepełnosprawności;
- c) pracy socjalnej skierowanej do osób przebywających w schroniskach, altanach ogrodowych i innych miejscach pobytu polegającej m. in. na: pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności;
 - pomocy w uzyskaniu świadczeń emerytalnych lub rentowych;
 - reprezentowaniu i pośredniczeniu w załatwianiu spraw urzędowych;
 - aktywizowaniu i wspieraniu w utrzymaniu higieny osobistej, trzeźwości, ubioru odpowiedniego do pory roku, poszukiwania lub utrzymania pracy;
 - kontaktowaniu ze specjalistami (prawnik, psycholog, terapeuta uzależnień, doradca zawodowy, w celu zdobycia ogólnej wiedzy z zakresu możliwości poprawy sytuacji osób bezdomnych,
- d) udzielania pomocy: pieniężnej - zasiłki stałe, okresowe, celowe i niepieniężnej – składki zdrowotne lub objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, skierowanie do schronisk, skierowanie do korzystania z ciepłych posiłków, udzielenie pomocy w formie ubrania oraz paczek żywnościowych lub art. chemicznych. Organizowano doraźną pomoc dla osób bezdomnych, które pomimo trudnych warunków atmosferycznych rezygnują z korzystania z pomocy instytucjonalnej i pozostają w dotychczasowych miejscach pobytu, tj. w altanach na działkach

ogrodowych, piwnicach, klatkach schodowych, pustostanach, pomieszczeniach gospodarczych.

Liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych objętych pracą socjalną oraz liczba osób objętymi kontraktami socjalnymi:

Wyszczególnienie	2015 r.		2016 r.	
	praca socjalna	kontrakt socjalny	praca socjalna	kontrakt socjalny
Liczba osób bezrobotnych, ubogich i bezdomnych	673	17	613	14

Cel strategiczny Nr 3

Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży

Cele operacyjne:

1. Pomoc rodzinom będącym w kryzysie; rozwijanie systemu wspierania.
2. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.
3. Wsparcie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.

Pomoc rodzinom wymagającym wsparcia to przedsięwzięcia w kierunku integracji działań na rzecz realizacji funkcji społecznych przez rodzinę.

1. Działania wspierające rodziny realizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej

1) realizowanie zadań wynikających z Ustawy o pomocy społecznej między innymi: przyznawanie świadczeń pieniężnych, praca socjalna, tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;

2) dożywianie dzieci;

3) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy;

4) upowszechnienie informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach;

5) realizował zadania wynikające z Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj. wspieranie rodzin, praca z rodziną;

6) wsparcie rodzin wielodzietnych w formie „Karty Dużej Rodziny”;

7) wsparcie bezpośrednie przez asystentów rodziny – prowadzenie działań z rodzinami wskazanymi przez Sąd oraz pracownika socjalnego. OPS zatrudniał 3 asystentów rodziny angażujących się w pracę na terenie całej Gminy.

2. Wsparcie instytucjonalne oraz pozainstytucjonalne dla rodzin niewydolnych wychowawczo

- 1) pomoc specjalistyczna – współpraca OPS z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Barlinku;
- 2) zapewnienie wsparcia dla rodzin wielopokoleniowych oraz rodzin wiejskich, między innymi poprzez prowadzenie świetlic wiejskich – w roku 2016 funkcjonowało ich 8.
- 3) praca socjalna z rodziną pieczy zastępczej - Ośrodek Pomocy Społecznej dysponował dziesięcioma pracownikami socjalnymi, którzy w ramach swych obowiązków służbowych realizowali zadania Ustawy o wspieraniu rodzin i systemie pieczy zastępczej;
- 4) współpraca z radami sołeckimi - Ośrodek Pomocy Społecznej – kadra zarządzająca, jak i pracownicy socjalni utrzymywali stały kontakt z sołtysami w całej gminie, a także uczestniczyli w spotkaniu sołeckim w sprawie między innymi dot. wspierania rodzin;
- 5) zapewnienie mieszkań socjalnych – w swoich zasobach gmina posiada 73 mieszkania socjalne;
- 6) praca socjalna oraz szkolenia z rodzinami biologicznymi - pracownicy socjalni OPS Barlinek, prowadzili pracę socjalną z rodzinami biologicznymi w celu powrotu dziecka do domu.

Cel strategiczny nr 4

Zapewnienie mieszkańcom gminy Barlinek równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

Cele operacyjne:

1. Zaspakajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia.
2. Długoterminowa profilaktyka w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Na podstawie informacji udzielonej przez Szpital Barlinek dotyczącej działalności Spółki za rok 2016 można przeanalizować zakres działań podejmowanych przez tę jednostkę w celu ochrony zdrowia mieszkańców naszej gminy.

Liczba świadczeń udzielonych w szpitalu w latach 2015-2016

Oddział	Liczba łóżek	2015	2016
Internistyczny (wew)	43	1 733	1 673
Chirurgia	29	1 114	1 046
Ginekologiczno-Położniczy	32	1 338	1 302
Pediatryczny	16	725	652

Ogółem:	120	4 910	4 673
Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy	45	127	123
Noworodki	13 (11 łóżek + 2 inkubatory)	549	515
Ośrodek Rehabilitacji i Opieki Krótko i Długoterminowej (pobyt komercyjny)	22	----	33
Izba Przyjęć	-	4 062	4 110

Zestawienie ilości porad w latach 2015 - 2016

Lp.	Nazwa poradni	Liczba przyjętych pacjentów	
		2015	2016
1	Chirurgiczna	5893	6 195
2	Laryngologiczna	2690	2 711
3	Ginekologiczna (gin-poł) w tym: profilaktyka raka szyjki macicy –por. ginekologiczna	4252	4 646
4	Ortopedyczna	2095	3 800
5	Neurologiczna	3061	2 457
6	Okulistyczna	5100	4 858
7	Gastroenterologiczna	1480	960
8	Onkologiczna od 01.07.2015 r.	324	1 795
9	Kardiologiczna	2046	2 021

Świadczenia współfinansowane (procedury współfinansowane)		Wykonanie ogółem w ilości przyjętych pacjentów	
		2015	2016
1	Gastroskopia	547	625
2	Kolonoskopia	285	403

POZ – nocna i świąteczna opieka zdrowotna		Wykonanie ogółem w ilości przyjętych pacjentów	
		2015	2015
1	Liczba porad lekarskich	6 266	6 571
2	Liczba usług pielęgniarskich	5 659	6 352

Liczba osób objętych pomocą rehabilitacyjną

Rehabilitacja bez oddziałów szpitalnych		Wykonanie ogółem	
		2015	2016
		Liczba zrealizowanych zabiegów	
		28 266	31 880

Ponadto szpital podejmował szereg przedsięwzięć promujących zdrowie i profilaktykę zdrowotną jak:

- umowa z NFZ – „*Pobranie materiału z szyjki macicy do przesiewowego badania cytologicznego*” – kobiety w wieku 25-59 lat;
- „*Profilaktyka zawału serca i udaru mózgu – oznaczenie wartości cholesterolu we krwi*” – wśród mieszkańców Barlinka i okolic;
- *Profilaktyka nowotworów skóry* – konsultacje onkologiczne, badania dermatoskopowe w Barlinku, Myśliborzu, Lipianach i Pyrzycach;
- „*Badania wartości glukozy we krwi i morfologii wśród pracowników firm*”;

1. Rodziny objęte wsparciem psychologicznym, prawnym oraz korzystające z systemu pomocy społecznej z powodu alkoholizmu, narkomanii i przemocy w rodzinie

1) Poradnia Leczenia Uzależnień w Barlinku udzielała świadczenia terapeutyczne w zakresie leczenia uzależnień od środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Świadczenia udzielane były bezpłatnie pacjentom ubezpieczonym w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Pozostałe świadczenia psychologiczne nie są finansowane przez NFZ, w związku z czym były płatne. Pacjenci podejmujący leczenie realizowali w toku indywidualnych sesji psychoterapeutycznych podstawowy program terapii i/lub kierowani byli na leczenie stacjonarne do ośrodka terapii uzależnienia od alkoholu. Poradnia udzielała również pomocy osobom współuzależnionym.

W roku 2016 poradnia była czynna przez 5 dni w tygodniu - w wymiarze 40 godzin tygodniowo. Zarejestrowano ogółem 265 pacjentów, w tym 165 mężczyzn. Ogółem udzielono ogółem 1738 sesji indywidualnych i porad terapeutycznych. Do placówek odwykowych skierowano 19 osób.

2) Barlinecki Klub Abstynenta – świadczył pomoc terapeutyczną i rehabilitacyjną w formie:

- a) zajęć ogólnie – terapeutycznych dla członków Klubu i ich rodzin;
- b) cotygodniowych meetingów;
- c) poradnictwa i konsultacji.

W ramach swojej działalności Klub prowadził:

- a) Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym u siebie;
- b) Spotkania Klubowe;
- c) Grupy Samopomocowe: spotkania grupy wsparcia „*Al-anon*” (dla współuzależnionych – rodzin alkoholików) oraz spotkania grupy „*AA*” (anonimowi alkoholicy).

3) Punkt Konsultacyjno – Informacyjny ds. uzależnień i przeciwdziałania przemocy w rodzinie (ogólnodostępny dla mieszkańców gminy Barlinek), który mieści się w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej.

W ramach Punktu dla osób uzależnionych, współuzależnionych, dzieci alkoholików i ofiar przemocy w rodzinie podejmowane były następujące działania pomocowe:

- 1) prowadzenie konsultacji oraz interwencji kryzysowej;
- 2) motywowanie do podjęcia leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych;
- 3) udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym;
- 4) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej;
- 5) informowanie o możliwościach uzyskania pomocy.

W ramach działalności Punktu poradnictwo dla mieszkańców gminy Barlinek prowadziło dwóch specjalistów:

- **doradca rodzinny**, który był do dyspozycji mieszkańców Gminy Barlinek od stycznia do kwietnia 2016 r. Z pomocy doradcy rodzinnego skorzystało 46 rodzin w ramach spotkań, które odbywały się dwa razy w miesiącu.

- **psycholog, specjalista ds. uzależnień**, który był do dyspozycji mieszkańców Gminy Barlinek w wymiarze 20 godz. w miesiącu. Z pomocy psychologa skorzystało łącznie 222 osoby w toku jednorazowych konsultacji bądź cyklicznych spotkań.

4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działająca przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Barlinku, pełniła dyżury raz w miesiącu. Liczba osób, które skorzystały w roku 2016 z poradnictwa wyniosła 45.

5) W lutym 2016 r. Gmina Barlinek podpisała umowę z Ośrodkiem Terapii Uzależnień „ZMIANA” z siedzibą w Choszcznie. W ramach zawartej umowy Ośrodek zobowiązał się do udzielania dla osób z terenu Gminy Barlinek ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych, obejmujących świadczenia medyczne w zakresie sprawowania opieki nad osobami uzależnionymi od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, a także członków rodzin tych osób. W ramach dziania Ośrodek Terapii Uzależnień udzielał pomocy w formie: porad diagnostycznych, porad terapeutycznych oraz prowadził sesje indywidualne.

6) Od lutego do grudnia 2016 r. w ramach zwiększenia dostępności do pomocy psychologicznej dla mieszkańców Gminy Barlinek (dzieci, z rodzin dysfunkcyjnych, w których prowadzona była procedura "Niebieskiej Karty") zawarto umowę z psychologiem dziecięcym, który świadczył usługi w zakresie: diagnozy psychologicznej i opiniowania w tym zakresie, wsparcia psychologicznego, terapii psychologicznej, konsultowania i poradnictwa wychowawczego dla rodziców. W roku 2016 ze wsparcia psychologa skorzystało 14 dzieci.

2. Przedsięwzięcia realizowane w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej. W ramach profilaktyki zorganizowano szkolenia:

- „*Prawne aspekty interwencji domowej wszczętej przez sprawcę przemocy domowej będącego pod działaniem środków uzależniających i alkoholu. Pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie. Realizacja procedury "Niebieska Karta"*”. W szkoleniu uczestniczyło 12 osób - Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, przedstawiciele Policji, Sądu Rejonowego w Myśliborzu oraz pracownicy socjalni.

- *"Przegląd i omówienie najważniejszych zadań Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych"*. W szkoleniu wzięło udział 7 osób - członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

- *Podstawowe zadania Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - przegląd i praktyczne omówienie*". W szkoleniu uczestniczyła 1 osoba - Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii.

- „*Interwencja wobec przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym w praktyce. Techniki negocjacji, manipulacji, prowokacji oraz sposoby radzenia sobie w trudnych sytuacjach*”. W szkoleniu wzięło udział 28 osób.

- „*Prawa osoby dotkniętej przemocą domową. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie*”. W szkoleniu uczestniczyły 24 osoby m.in. Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, pracownicy socjalni, pedagodzy, przedstawiciele prawa, pielęgniarki środowiskowe, kuratorzy sądowi, pracownicy przedszkoli oraz osoby zatrudnione w świetlicach wiejskich, które w swojej codziennej pracy zawodowej spotykają się ze zjawiskiem przemocy.

Ponadto w ramach działalności informacyjno-edukacyjnej zakupiono pomoce dydaktyczne i materiały niezbędne do realizacji pogadanek i prelekcji realizowanych w szkołach, świetlicach i ogniskach wychowawczych. Zakupiono również materiały informacyjne dla uczestników spotkań w punktach konsultacyjnych zawierające najnowsze informacje z zakresu alkoholizmu.

Cel strategiczny nr 5**Podniesienie poziomu bezpieczeństwa w gminie****Cele operacyjne:**

1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

W kwestii przeciwdziałania przestępczości, wśród nieletnich w roku 2016 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmowała szereg zadań wynikających z przyjętych kierunków działań strategii.

1) Wzmocnienie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie, w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży. W celu realizacji zamierzonych celów członkowie GKRPA w Barlinku wspólnie ze szkołami oraz Ośrodkiem Pomocy Społecznej wykonała szereg działań.

2) Podejmowano interwencje w związku z naruszeniem przepisów o sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i reklamie napojów alkoholowych oraz występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego

Zespół ds. kontroli rynku alkoholowego, który wchodzi w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dokonywał okresowych kontroli punktów ze sprzedażą alkoholu pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Nasilenie tych kontroli było znaczniejsze w sezonie letnim w porze wieczorowo-nocnej w dyskotekach, pod kątem sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym. Zespół wraz z pozostałymi członkami komisji zajmował się również opiniowaniem wniosków o sprzedaż alkoholu i wydawaniem w tej sprawie postanowień o zgodności lokalizacji punktu z uchwałami gminnymi oraz wykorzystaniem limitu punktów na sprzedaż alkoholu przeznaczonego do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.

Działania podjęte przez Zespół ds. kontroli rynku alkoholowego w roku 2016

Ilość skontrolowanych punktów	uwagi
<ul style="list-style-type: none">• sklepy i inne – 22• markety – 5• stacje paliw – 2• hotele, pensjonaty – 4• bary - 5	<ul style="list-style-type: none">➤ w jednym przypadku sprzedawca nie znał zasad zakazu sprzedaży alkoholu – udzielono instruktażu➤ alkohole znajdowały się na wydzielonym miejscu

	➤ właściciele lokali w każdym przypadku udostępniali Komisji wymagane zezwolenia oraz dowód wpłaty opłaty za korzystanie z zezwoleń w 2016 r.
--	---

Członkowie Zespołu ds. kontroli rynku alkoholowego sprawdzali placówki detaliczne i lokale gastronomiczne pod kątem przestrzegania przepisów prawa z zakresu obrotu napojami alkoholowymi. W większości kontrolowanych obiektach znajdowały się wszystkie wymagane wywieszki odnośnie sprzedaży napojów alkoholowych, w 8 obiektach ujawniono nieprawidłowości, które nakazano usunąć. Nie stwierdzono spożywania napojów alkoholowych przez nieletnich. Zespół na bieżąco współpracował z Komisariatem Policji w Barlinku gdzie wspólnie z dzielnicowymi cyklicznie przeprowadzane były kontrole obserwacyjne.

W ramach współpracy Policja informuje OPS o przypadkach zastosowania procedury „Niebieskiej Karty”, a pracownicy socjalni przeprowadzają wywiady środowiskowe i udzielają wsparcia społecznego.

Pracownicy socjalni również współpracują z kuratorami sądowymi w zakresie rozwiązywania problemów między innymi związanych z przemocą wobec dzieci.

Rodziny uzyskują poza wymienionymi działaniami wsparcia w formie świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, pomocy w zatrudnieniu, pomoc rzeczowa, pomoc w wypełnianiu dokumentów m.in. wniosku o dowód osobisty, uzyskanie aktu urodzenia, napisania pozwu o alimenty do sądu.

1. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Barlinku

W kwestii **przeciwdziałania przemocy w rodzinie, alkoholizmowi i narkomanii** Ośrodek, oprócz stosowania szeroko prowadzonej pracy socjalnej i procedury „Niebieskiej Karty”, współpracował z Punktem Konsultacyjnym Pomocy Rodzinie i Przeciwdziałania Przemocy z siedzibą w tut. OPS. Dyżurujący pracownicy służyli pomocą, wsparciem, radą ofiarom przemocy, osobom uzależnionym i współuzależnionym. W punkcie można złożyć wniosek dot. wszczęcia postępowania w kierunku leczenia uzależnienia.

W miarę potrzeb interwencyjnie przyjmuje **doradca ds. rodzinnych** na wniosek pracownika socjalnego, a także zatrudniony psycholog.

2. Realizacja programów przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi

Podstawę pracy w szkole stanowiły tzw. profesjonalne programy profilaktyczne, zatwierdzone przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, które realizują specjaliści z odpowiednimi kwalifikacjami; były to - programy profilaktyczne (przeciwdziałanie zagrożeniom uzależnień – alkohol, narkotyki oraz przemoc).

1) W ramach przyznanych środków sfinansowano wiele przedsięwzięć, w tym:

Po raz kolejny przystąpiono do edycji ogólnopolskiej kampanii profilaktyczno-edukacyjnej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, która od lat cieszy się dużą popularnością wśród dzieci i młodzieży z naszej gminy. W roku 2016 kampania przebiegała pod hasłem: "Pod dobrą opieką". Główne cele kampanii:

- wspieranie rozwoju dziecka poprzez eliminowanie cech charakteru wynikających z nadmiaru opieki lub braku opieki;
- wpływanie na przyczynę negatywnych zachowań poprzez uświadamianie rodzicom zagrożeń wynikających z nadopiekuńczości i braku opieki;
- wspieranie działalności wychowawczej szkół i placówek oświatowych w zakresie nowoczesnej edukacji prozdrowotnej (alkohol, papierosy, dopalacze, nowe narkotyki) poprzez prowadzenie zajęć profilaktycznych, spotkań, konkursów.

W lutym 2016 Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych w Poznaniu w ramach cyklicznej edycji kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł ogłosiło konkurs plastyczno-literacki pod tytułem: POD DOBRĄ OPIEKĄ, przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjalistów. Zadaniem uczestnika było wykonanie pracy plastycznej lub literackiej obrazującej, czym może być dobra opieka. Czternastu uczniów naszej Gminy Barlinek - laureatów konkursu Zachowaj Trzeźwy Umysł 2016 zostało wyłonionych spośród 2739 uczniów z całej Polski, z czego w województwie zachodniopomorskim takich wyróżnień było 199.

2) Warsztaty i spektakle profilaktyczne dla uczniów:

- a) w dniach 14 - 16 marzec 2016 r. - przeprowadzono 18 warsztatów profilaktyczno - terapeutycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom, w tym rozwiązywania konfliktów. Warsztaty zostały zrealizowane przez dwóch dyplomowanych psychologów:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 – 4 warsztaty - „Agresja. Jak nie stać się sprawcą, jak nie zostać ofiarą” dla kl. V;
- Szkoła Podstawowa Nr 4 – 3 warsztaty - „Agresja. Jak nie stać się sprawcą, jak nie zostać ofiarą” - dla kl. V;
- Szkoła Podstawowa w Mostkowie – 1 warsztat - „Agresja. Jak nie stać się sprawcą, jak nie zostać ofiarą”, dla kl. V i VI;
- Publiczne Gimnazjum Nr 1 – 7 warsztatów - 4 warsztaty „Konflikt – jak unikać sporów” - dla kl. II, 3 warsztaty „Agresja. Jak nie stać się sprawcą, jak nie zostać ofiarą” - dla kl. I;

- Publiczne Gimnazjum Nr 2 – 3 warsztaty - „Konflikt – jak unikać sporów” - dla kl. II;

b) w dniu 19 maja 2016 r. zrealizowano 3 widowiska teatralne dla uczniów ze szkół podstawowych z gminy Barlinek, o tematyce profilaktyczno – wychowawczej „Kajtek szuka przyjaciela”;

c) w dniu 02 listopada 2016 r. uczniowie ze Szkoły Podstawowej w Mostkowie wzięli udział w spektaklu profilaktycznym pt. "Wielka ucieczka". Spektakl poruszał zagadnienia z obszaru problemu uzależnień od dopalaczy;

d) w dniach 08 - 09 listopada 2016 r. przeprowadzono 20 warsztatów profilaktyczno - terapeutycznych dotyczących przeciwdziałania uzależnieniom z zakresu substancji psychoaktywnych (dopalacze-narkotyki). Warsztaty zostały zrealizowane przez dwóch dyplomowanych trenerów:

- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1- 6 warsztatów - dla klas II;

- Szkoła Podstawowa Nr 1 – 4 warsztaty - dla klas VI;

- Szkoła Podstawowa Nr 4 – 3 warsztaty - dla klas VI;

- Publiczne Gimnazjum Nr 1- 3 warsztaty - dla klas II;

- Publiczne Gimnazjum Nr 2 - 4 warsztaty - dla klas II;

e) Publiczne Gimnazjum Nr 1 w Barlinku:

- w dniach 14 -18 marzec 2016 r. - zorganizowało Szkolny Tydzień Profilaktyczny pod hasłem: "By umieć dostrzec drugiego człowieka", akcją objęto wszystkich uczniów szkoły oraz rodziców, którzy otrzymali ulotkę profilaktyczną "Dobra opieka daje moc" dotyczącą porad jak unikać barier w porozumieniu z dzieckiem. W ramach tygodnia profilaktycznego przeprowadzono 3 konkursy: literacki, plastyczny oraz na prezentację multimedialną;

- w dniu 25 listopada 2016 r. zorganizowało "XII Szkolny Turniej Dobrych Manier" dla uczniów kl. I, w ramach konkursu przeprowadzono konkurs plastyczny - "Podejmij właściwą decyzję".

W ramach działań profilaktycznych dofinansowano w szkołach szereg konkursów, spotkań integracyjnych, rozgrywek sportowych, warsztatów profilaktycznych i innych przedsięwzięć w celu realizacji założeń wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w roku 2016.

3. Działania na rzecz zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców to kolejne przedsięwzięcia jak:

- realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w placówkach oświatowych poprzez czynne włączanie w ich realizację policjantów;
- podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie);
- patrolowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie;
- podejmowanie przez jednostki gminne i jej mieszkańców współpracy z instytucjami o zasięgu ponadgminnym, policją, prokuraturą rejonową, sądem rejonowym, kuratorami sądowymi i organizacjami pozarządowymi na rzecz przeciwdziałania przestępczości;
- zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont ulic i dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół;
- zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

4. Informacja uzyskana z Komisariatu Policji w Barlinku w sprawie podniesienia poziomu bezpieczeństwa w gminie

W roku 2016 Policja realizowała 4 programy profilaktyczne we wszystkich szkołach na terenie Gminy Barlinek pt.:

- „*Handel ludźmi*”;
- „*Gryfuś i przyjaciele*”;
- „*Cyberprzemoc i odpowiedzialność karna nieletnich*”;
- „*Wojewódzki Program Profilaktyki Używania Substancji Psychoaktywnych – Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach*”.

Ponadto w roku 2016 odnotowano **398** przestępstw z czego **135** zostało zakończonych aktem oskarżenia.

5. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie został powołany zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r., która nakłada na Gminy zadanie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego.

Członkowie ww. Zespołu zgodnie z zawartymi porozumieniami wykonują zadania w ramach swoich obowiązków służbowych i zawodowych oraz spotykają się w zależności od potrzeb jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Na posiedzeniach Zespołu omawiane były poszczególne przypadki rodzin doświadczających przemocy domowej oraz podejmowane konkretne działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa członków rodzin.

W ramach realizacji procedury „Niebieska karta” były powoływane grupy robocze, które podejmowały interwencję w rodzinach z problemem przemocy.

Dane dotyczące procedury „niebieska karta” za rok 2016

Wyszczególnienie	2016 rok
<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta” <ul style="list-style-type: none"> - wszczętych przez funkcjonariusza Policji - wszczętych przez pracownika socjalnego - wszczętych przez pedagoga - wszczętych przez GKRPA 	51 35 14 2 0
a) Kontynuacja procedury „Niebieska Karta” wszczętych w latach poprzednich:	24
b) Liczba rodzin wobec których więcej niż jeden raz podmiot wszczynał procedurę „Niebieska Karta”	7
c) Liczba osób wskazanych jako ofiara doświadczanej przemocy z rozróżnieniem na: <ol style="list-style-type: none"> kobiety mężczyźni dzieci poniżej 18 roku życia 	43 8 0
<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób wskazanych jako sprawcy przemocy domowej z rozróżnieniem na: <ol style="list-style-type: none"> kobiety mężczyźni dzieci poniżej 18 roku życia 	2 49 0
<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin doświadczających przemocy domowej, w której są dzieci poniżej 18 roku życia 	28
<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin w których udzielono wsparcia: <ol style="list-style-type: none"> psychologa doradcy rodziny pedagoga psychologa dziecięcego 	25 0 7 14
<ul style="list-style-type: none"> Liczba powołanych grup roboczych 	102
<ul style="list-style-type: none"> Liczba grup roboczych, które odbyły się w środowisku 	14
<ul style="list-style-type: none"> Sprawcy zgłoszeni do udziału w zajęciach korekcyjno – edukacyjnych 	6
<ul style="list-style-type: none"> Sprawcy, którzy ukończyli zajęcia korekcyjno- edukacyjne 	4
<ul style="list-style-type: none"> Liczba „Niebieskich Kart” gdzie jest: <ul style="list-style-type: none"> - nadzór kuratora - asystent rodziny - nakaz opuszczenia lokalu przez sprawcę przemocy - sprawca przemocy sam opuścił lokal mieszkalny - sprawcy dobrowolnie poddali się leczeniu w systemie stacjonarnym <ul style="list-style-type: none"> - składano wniosek do sądu o wgląd w sytuację rodziny - składano wniosek do prokuratury - sprawcy dobrowolnie przyjęli zastrzyk awersyjny - zakaz zbliżania się 	9 5 3 1 2 7 4 3 0

Liczba rodzin dotkniętych przemocą z problemem alkoholowym	30
Liczba zakończonych procedur "Niebieska Karta" w roku 2016	49

Na podstawie analizy posiadanej dokumentacji wynika, iż sprawcy przemocy to głównie mężczyźni stosujący przemoc fizyczną i psychiczną przeważnie po spożyciu alkoholu. W stosunku do tych sprawców zostały podjęte działania polegające na kierowaniu ich do diagnozy GKRPA oraz korekty negatywnych zachowań poprzez udział w programie korekcyjno – edukacyjnym dla sprawców przemocy prowadzonym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu.

W roku 2016 liczba osób zgłoszonych do programu korekcyjno – edukacyjnego wynosiła 6, z czego 4 osoby ukończyły ww. program.

W celu rozwiązania problemu przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach Zespół powołał 102 grupy robocze, które odbyły się na terenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Barlinku. W każdej grupie roboczej uczestniczył dzielnicowy i pracownik socjalny, który był zarazem koordynatorem grupy roboczej. Ponadto skład grupy roboczej ustalano adekwatnie do sytuacji rodzinnej.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie realizuje cele zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar.

W ramach realizacji podpisanego programu Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działał w roku 2016 w czterech obszarach:

- 1) Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej mieszkańców Gminy Barlinek na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy.
- 2) Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Gminie Barlinek.
- 3) Zapewnienie kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje przemoc.
- 4) Integracja środowisk i działań na rzecz budowania lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w Gminie Barlinek.

W ramach przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych zakupiono pomoce dydaktyczne i materiały niezbędne do realizacji pogadanek i prelekcji realizowanych w szkołach. Zakupiono również materiały informacyjne dla uczestników spotkań w punktach konsultacyjnych zawierające najnowsze informacje z zakresu alkoholizmu z wykazem instytucji udzielających wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu na terenie gminy Barlinek.

6. Wspólne przedsięwzięcia różnych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przestępczości pod wpływem alkoholu i substancji psychoaktywnych

W ramach partnerstwa Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wspólnie z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2016 podjął działania w zakresie:

- wspólnego przygotowania ulotki profilaktycznej związanej z wykazem jednostek organizacyjnych zajmujących się ochroną zdrowia - rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie gminy Barlinek. Ulotki zostały przekazane do placówek oświatowych, OPS, Komisariatu Policji i rozdawane podczas imprez lokalnych (Dzień Dziecka, dożynki itp.). Ponadto ulotki zostały rozpowszechnione w miejscach dostępnych dla mieszkańców miasta Barlinka oraz wśród mieszkańców obszarów wiejskich za pośrednictwem sołtysów,
- wspólnie z Komisariatem Policji w Barlinku i Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Barlinku zorganizowano festyn profilaktyczny - "Świadomi i bezpieczni" - w ramach ogólnopolskiej kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł. Festyn został skierowany do dzieci z przedszkoli oraz uczniów ze szkół podstawowych, zadbano o dowóz dzieci z terenu wiejskiego - ze Szkoły Podstawowej w Mostkowie. W ramach festynu dzieci miały możliwość uczestniczenia w pokazach policyjnych (alkogogle, bezpieczne zachowanie na drodze, gra planszowa plenerowa), bezpieczne zachowanie w obecności psa, gry i zabawy sportowe, pokazach ratownictwa medycznego (pokaz pierwszej pomocy przedmedycznej), ponadto brały czynny udział w konkursach z nagrodami, w występach artystycznych (teatr w wykonaniu uczniów z Publicznego Gimnazjum Nr 1 w Barlinku, taniec wykonany przez Zespół Fabrykę Tańca Barlinek) itp.
- w sali widowiskowej Barlineckiego Ośrodka Kultury zorganizowano konferencję pt. „Narkotyki i dopalacze – profilaktyka uzależnień chemicznych”, prowadzoną przez Panów: Macieja Szczodrowskiego oraz Leszka Roszczenko z Centrum Profilaktyki Społecznej w Warszawie. W ramach spotkania przedstawione zostały tendencje rozwojowe problemów narkotykowych, skutki ich zażywania, w tym zaburzenie więzi rodzinnych oraz występowanie przemocy w rodzinie. Ponadto zostały scharakteryzowane kluczowe substancje psychoaktywne, działanie dealerów i metody sprzedaży narkotyków i dopalaczy w sieci. Udział w konferencji miał na celu: zwiększenie świadomości w rozpoznawaniu zachowań ryzykownych pod wpływem substancji psychoaktywnych: poznanie zasad postępowania z osobą pod wpływem narkotyku – dopalacza oraz przybliżenie podstawy udzielania pierwszej pomocy osobie pod wpływem narkotyku i skutecznych zasad bezpieczeństwa w kontakcie z takimi osobami. Udział w konferencji był bezpłatny. Konferencja była

skierowana do dyrektorów szkół, rad pedagogicznych szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych, Ośrodka Szkolno-Wychowawczego, kadry Środowiskowego Domu Samopomocy w Osinie, Niepublicznego Dziennego Ośrodka Rewalidacyjno – Edukacyjno – Wychowawczego, służby zdrowia, Policji, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, kuratorów sądowych pedagogów z poradni specjalistycznych, rodziców i mieszkańców gminy Barlinek zainteresowanych pogłębieniem swojej wiedzy z zakresu substancji psychoaktywnych.

W ramach zapewnienia kompleksowej pomocy członkom rodzin, w których występuje przemoc w rodzinie członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego świadczyli nieodpłatną pomoc z zakresu:

termin	godzina	zakres porad
drugi czwartek każdego miesiąca	15.00-17.00	- porady z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii; - porady pedagogiczne dla rodziców dzieci szkoły podstawowej; - porady z zakresu ochrony zdrowia;
trzeci czwartek każdego miesiąca	15.00-17.00	- porady z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie; - porady pedagogiczne dla rodziców uczniów gimnazjalnych; - porady z zakresu kurateli rodzinnej i karnej;
czwarty czwartek każdego miesiąca	15.00-17.00	- porady z zakresu pracy socjalnej; - porady policji w zakresie spraw interwencyjnych; - porady dotyczące wsparcia organizacji pozarządowych Caritas;

7. Alternatywne formy spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz liczba osób z nich korzystających.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2016 dofinansowano pozalekcyjne zajęcia sportowe dla dzieci, młodzieży, dorosłych (jako zadanie rekomendowane przez PARPA):

- zorganizowano ferie zimowe we wszystkich szkołach podstawowych, gimnazjach oraz szkole ponadgimnazjalnej;

- Barlinecki Ośrodek Kultury zorganizował zajęcia w ramach ferii zimowych – w zajęciach uczestniczyło 45 dzieci w wieku 7-12 lat. Instruktorzy BOK poprowadzili warsztaty plastyczne, szachowe, origami, filcu, taneczne, teatralne, wokalne, sportowe, gry i zabawy świetlicowe oraz mini listę przebojów;

- zajęcia pozalekcyjne realizowane przez kluby, szkoły, stowarzyszenia;

- Mini Basket Liga „Mini Basket liga - NAUKA, SPORT, PRZYSZŁOŚĆ” - zajęcia koszykarskie odbywały się od stycznia do grudnia 2016 r. Od stycznia do czerwca 2016 r. zajęcia adresowane były do uczennic z klas piątych i szóstych. Od września 2016 r. została

utworzona nowa grupa dziewcząt z klas III i IV. W chwili obecnej trenuje około 27 zawodniczek. Poprzez sport uczennice kształtowały odpowiednie wzorce zachowań, eliminując niewłaściwe nawyki. Zajęcia prowadzone były w hali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 4 w Barlinku.

Wyszczególnienie	Uwagi
od stycznia do czerwca 2016r.	zajęcia odbywały się 3 x w tygodniu (poniedziałek, środa i piątek)
od września do grudnia 2016	zajęcia odbywały się 2 x w tygodniu (wtorek i sobota)
ilość turniejów, w których drużyna wzięła udział	5 mini turniejów zorganizowanych w Gorzowie Wlkp.
ilość zorganizowanych obozów sportowo-integracyjnych oraz dziewcząt, które wzięły w nim udział	1 obóz w Gościmiu - udział 15 dziewcząt

W roku 2016 ogłoszono jeden konkurs na wsparcie realizacji zadań publicznych. Otwarty konkurs ofert ogłoszony zarządzeniem Nr 24/2016 Burmistrza Barlinka z dnia 01 lutego 2016 r. na realizację zadań publicznych z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na rok 2016:

- 1) **Organizowanie zajęć z profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych patologią, przejawiającą trudności emocjonalne i wychowawcze z terenu Gminy Barlinek.** Realizator zadania: Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom „Bratek”;
- 2) **Organizowanie czasu wolnego** w formie zajęć sportowych, żeglarskich i spotkań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Barlinek, organizacja imprez sportowych. Realizator zadania: Stowarzyszenie Klub Żeglarski „Sztorm”;
– nazwa zadania - Puchar Bałtyku Nordic Walking - Grand Prix Pomorza Zachodniego. Realizator zadania: Stowarzyszenie Kulturalno-Turystyczno-Sportowe „Pegaz”;
- 3) **Organizowanie czasu wolnego** w formie zajęć tanecznych, muzycznych i spotkań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy Barlinek. Realizatorzy zadania: Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Tańca „Barlinek-Uśmiechy” oraz Stowarzyszenie Przyjaciół „Feeling Dance Group”;
- 4) **Festyn rodzinny z okazji Dnia Dziecka - Wakacje pod żaglami.** Realizator zadania: Stowarzyszenie Kulturalno-Turystyczno-Sportowe „Pegaz”;
- 5) **Organizowanie czasu wolnego dla osób uzależnionych od alkoholu, zajęć ogólnoterapeutycznych dla członków Klubu i ich rodzin.** Realizator zadania: Stowarzyszenie Barlinecki Klub Abstynenta.

Ponadto w roku 2016 w ramach alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci kontynuowano funkcjonowanie świetlic wiejskich. Ilość funkcjonujących świetlic: po jednej świetlicy w Krzyncie, Żydowie, Rychnowie, Lutówku, Równie, Dziedzicach, Starej Dziedzinie oraz Dzikówku.

Cel strategiczny nr 6

Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie kadry pomocy społecznej oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej.
2. Wspólne diagnozowanie problemów społecznych i potrzeb mieszkańców.
3. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej.

Realizacja w.w celu to właściwie ukierunkowana działalność mająca m.in. na celu rozwój infrastruktury społecznej oraz stałe wzmacnianie kadry pomocy społecznej.

1. Usługi świadczone przez pracowników socjalnych:

1) praca socjalna na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia i pomocy, która nie dotyczyła bezpośrednio świadczeń finansowych;

2) współpraca z Policją, kuratorami sądowymi, społecznymi, Sądem Rodzinnym, pedagogami, sołtysami, Zakładem Pielęgnacyjno-Opiekuńczym, Szpitalem oraz innymi urzędami i instytucjami, które mogą przyczynić się do prawidłowego funkcjonowania osób o rodzin wymagających wsparcia;

3) prowadzenie działań z zakresu interwencji kryzysowej, kierując osoby do schronisk, domów samotnej matki, placówek opiekuńczo-wychowawczych, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Leczenia Uzależnień i innych współpracujących jednostek;

4) zakładanie dla sprawców przemocy „Niebieskiej Karty”, która służy postanowieniom Sądu Rodzinnego.

W roku 2016 z letniego wypoczynku skorzystało 37 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, zgłoszonych przez pedagogów oraz pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Barlinku. W czasie kolonii realizowane były programy profilaktyczne w zakresie zwalczania alkoholizmu, agresji wśród dzieci i radzenia sobie w trudnych sytuacjach:

- od 21 – 27 sierpnia 2016 r. kolonia w Prenzlau – 20 dzieci, organizator Caritas Parafii Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny w Barlinku;
- od 29 czerwca do lipca 2016 r. kolonia w Białym Dunajcu- organizator Kuratorium Oświaty w Szczecinie.

Kadra Ośrodka stale podnosi swoje kwalifikacje: kończy wyższe studia oraz bierze czynny udział w szkoleniach, w roku 2016 ze szkoleń skorzystało – 37 osób.

Zadania Ośrodka realizowane były przez 49 pracowników OPS, 6 osób wykonywało pracę w ramach robót publicznych finansowanych z PUP oraz 1 osoba odbywała staż.

Z uwagi na konieczność ciągłego doskonalenia zawodowego pracownicy Ośrodka uczestniczyli w wielu szkoleniach, a w szczególności z zakresu:

- egzekucji w pomocy społecznej po zmianach;
- nowych regulacji prawnych świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego;
- kontraktu socjalnego;
- usług specjalistycznych – kształcenia umiejętności i zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych;
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- wsparcia i motywacji;
- zamówień publicznych.

W codziennej pracy socjalnej pracownicy socjalni mają do czynienia z rodzinami dysfunkcyjnymi, których przyczyn należy się dopatrywać w różnych uwarunkowaniach jak: bezrobocie, alkoholizm, przemoc fizyczna i psychiczna, praca zarobkowa za granicą.

Zauważa się, że najbardziej cierpią dzieci, które często są ofiarami różnego rodzaju czynów i zachowań, które prowadzą do patologii społecznej. Dlatego też dostrzega się natychmiastową potrzebę podjęcia działań o charakterze prewencyjnym takich jak: poradnictwo partnerskie i rodzinne, ośrodki te powinny pomagać w przezwyciężaniu konfliktów, które wywołują negatywne skutki u dzieci i osób dorosłych. Widzimy też konieczność celowej opieki nad dziećmi z rodzin rozpadających się i rozbitych, gdzie występuje zagrożenie poprzez alkohol bądź agresję i przemoc. Należałoby przygotować lokalną ofertę spędzania czasu wolnego.

Zauważa się potrzebę otwierania **świećlic socjoterapeutycznych** mających na celu przeciwdziałanie negatywnym skutkom zagrożeń.

Problemy społeczne to także realizacja zadań administracji publicznej, przynależnych Gminie, przy współpracy Ośrodka z Burmistrzem.

Obowiązek realizacji zadań w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa między innymi na jednostkach samorządu terytorialnego. Burmistrz organizuje i finansuje wsparcie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, które polegają w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;

- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny prowadzone jest w formie:

- pracy z rodziną;
- pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

2. Działania wspierające, rodzina może otrzymać poprzez :

- instytucje i podmioty działających na rzecz dziecka i rodziny;
- placówki wsparcia dziennego;
- rodziny wspierające.

Rodzinie wymagającej wsparcia przydziela się **asystenta rodziny**. Do podstawowych zadań asystenta należą w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, jak i planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- wszechstronne udzielenie pomocy rodzinie w poprawie ich sytuacji życiowej;
- pomoc członkom rodziny w aktywizacji zawodowej;
- pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych;
- podejmowanie działań interwencyjnych;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej, samorządowej oraz z innymi podmiotami pozarządowymi i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz pomocy rodzinie i dziecku.

Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach swoich zadań realizuje zadania zawarte w Ustawie o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, która określa między innymi zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i sprawowaniu pieczy zastępczej. Piecza zastępcza realizowana była w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

W 2016 roku Gmina Barlinek objęła pieczę zastępczą 31 dzieci, w tym:

- w rodzinach zastępczych spokrewnionych - 13 dzieci;
- w rodzinach zastępczych zawodowych - 9 dzieci;
- w rodzinnym domu dziecka - 6 dzieci;
- w placówkach opiekuńczo-wychowawczych - 3 dzieci.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. – 2 dzieci powróciło do domu rodzinnego. Wszystkie 31 dzieci w pieczy zastępczej są członkami 19 rodzin, z których to 10 rodzin wyraziło zgodę na współpracę z asystentem rodziny. Głównym celem asystentury było podniesienie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia sobie z problemami dnia codziennego. Należy nadmienić, że rodzinie może zostać przydzielony asystent rodziny, tylko za jej zgodą, chyba, że wynikać to będzie z postanowienia sądu. W tym kontekście asystenturę należy rozumieć jako formę wsparcia, a nie przymusu.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Obowiązek ten realizowany jest m.in. we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami, policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołem oraz organizacjami społecznymi.

Zadania z zakresu wspierania rodziny są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości.

W 2016 roku asystenci rodziny pracowali z 32 rodzinami, w których było 78 dzieci, złożyli 1038 wizyt, opracowali 32 plany pracy z rodziną przy aktywnym jej udziale i współpracy pracownika socjalnego. Sukcesem asystentów był powrót 2 dzieci z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.

Kolejna forma wsparcia rodziny przeżywającej trudności jest rodzina wspierająca, która przy współpracy z asystentem rodziny pomaga w opiece nad dziećmi, w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz kształtowaniu ról społecznych. Rodzinę wspierającą ustanawia burmistrz, który określa zasady zwrotu kosztów związanych z udziałem pomocy.

Duże znaczenie w realizacji wymienionych założeń ma współpraca gminy, jej jednostek z organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi w obszarze polityki społecznej.

Liczba wspieranych w formie finansowej przez samorząd gminy organizacji pozarządowych w roku 2016 – zgodnie z § 20 Uchwały NR XIV/214/2015 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie programu współpracy Gminy Barlinek z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w 2016 r. podejmujących realizację zadań publicznych tzn. zlecenia realizacji zadania wraz z przekazaniem dotacji na ten cel wynosiła 21.

Nadmienia się, że w bazie danych na podstawie informacji znajduje się 56 różnych organizacji. Z ustaleń wynika, że 21 organizacji czynnie uczestniczy i zajmuje się problematyką społeczną w naszej Gminie. Realizacja omawianego celu przez wszystkie współpracujące podmioty to w efekcie dobrze funkcjonujące rodziny i te grupy, które wymagają wszechstronnego wsparcia osób zaangażowanych i odpowiednio przygotowanych.

4. Podsumowanie i wnioski

W myśl ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r., pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Głównym jej celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ustawa ta zobowiązała gminy do opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Barlinek na lata 2013-2018 stanowi odpowiedź na to wyzwanie. Niniejsze opracowanie, jako sprawozdanie z 2016, czyli czwartego już roku realizacji założeń Strategii, jest syntezą najważniejszych działań służących niwelowaniu lokalnych problemów społecznych, podejmowanych przez jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe czy instytucje kościelne.

Wzorem lat ubiegłych Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku, jako koordynator realizacji założeń określonych w Strategii, podjął się próby przedstawienia zagadnienia, pozyskując niezbędne dane bezpośrednio od poszczególnych instytucji.